U viničkom zaseoku Bilobrcima i Ćurkovićima nalazi se spilja koja već tisućljećima čuva svoju tajnu.

Bila je plašiteljicom i spasiteljicom Viničanima i njezinim susjedima. I stoci, koja se napajaše u njoj i pred njom. Voda iz nje naglo bukne iz tajnovitih dubina, a brzo i presahne. Spilja se krije iza zimzelenoga granja što joj, poput kose, zaklanja vidik pred nepoželjnicima. Zato treba skrenuti s ceste i pješačiti više stotina metara da biste usred brda ugledali njezino grotlo. Ulaz u njezinu utrobu doimlje se poput usta kroz koja priroda vapi svoje tiho otajstvo, u dosluhu s nebeskom modrinom.

Penjemo se na usne njezina ždrijela, a na nepcima ulaznih vrata udubljeno je nekoliko zanimljivih kamenih pora. Je li ih udubila priroda, voda ili ljudska ruka? Desno udubljenje kao da je stvoreno za malo oltarno gnijezdo pobožnosti i molitve da čovjeka čuva pred pogibeljima spiljskih dubina.[1] A tri lijeva užljebljenja kao da su isklesane stolice za antička i srednjovjekovna zasjedanja glavara, ili za hajdučka stolovanja uoči ili nakon pljenidbe!?

No, nema vremena za razmišljanje. Speleolog Tonći Rađa zove Vladu Lozića i mene da nam svojom svjetiljkom na kacigi pokaže unutarnje riznice Bilobrkove pećine. Po sklisku stijenju ubrzo dolazimo do pijeska, što nagovješćuje da je blizu voda koja se povukla u pluća predvorja. Iznad nas iz mraka izranja ljepota okamenjenih stalaktita. Kap vode što sa stropa razdrobi tišinu podzemnoga plićaka upozorava da tu ima života. Tonći istražuje podzemne puževe, te uzimlje neke uzorke. Žurimo se natrag. A i dalje ne možemo bez ronilačke opreme. Speleološka momčad splitskoga Špiljara 1995. god. prvi put je preronila sinfonsko jezero dugo 50 metara i nastavila istraživati suhi kanal u duljini od 1000 metara, ne došavši do kraja, na četiri mjesta.

Izlazimo i mi na danje svjetlo i vraćamo se u svagdanji ritam, koji se bio izgubio u carstvu tame podzemnoga mira. Pogledom pozdravljam spilju ni sam svjestan je li čar zaiskanoga i ljepota viđenoga ošamutila iskonski strah u meni. Nema što! Vratit ćemo ti se, vinička zagonetko![2]

